

Erinevate tehnikate kasutamine lasteaia kunstõpetuses.

Aili Pöder

Võru Lasteaia Päkapikk õpetaja

Olen Aili Pöder ja Võru lasteaias Päkapikk töötanud nüüdseks juba 40 aastat. Koos lastega käeliste tegevuste tegemine on olnud üks mu lemmikvaldkond. Aastatega on kogunenud teadmisi ja praktilisi kogemusi, mida olen kogunud kaante vahele ja jaganud kolleegidega. Püüan seda teha ka täna, tutvustades eritehnikaid, mida olen laste kunstõpetuses kasutanud.

Lasteaia õppekava ütleb, et kunstõpetuse eesmärk lasteaias ei ole lapsest kunstniku kasvatamine, vaid lapse vaatlusoskuse kujundamine ja tunnetusliku maailma avardamine. Väikelapsel tuleb lasta elada värvi ja vormi maailmas, anda võimalus saada elamusi, tunda rõõmu ja rahulolu, väljendada oma maailmanägemist kunsti kaudu.

Ka juhendamine on loominguine tegevus. Olen püüdnud lapsi juhendada nii, et see kutsuks esile positiivseid elamusi ja rõõmustaks lapsi. Selleks on oluline, et ülesanded oleksid jõukohased, huvitavad.

Loovuse arendamise juures on tähtis kinni pidada kindlatest reeglitest:

- Leia koos tegutsemiseks piisavalt aega.
- Pane paika mängureeglid. Näiteks: joonistame põrandal ja pärast koristame koos värvid-pintslid ära.
- Toeta last ja suhtu sallivalt tema tegemistesse. Austa lapse mõtteid, kuula ja tunnusta teda.
- Õpeta laps erinevaid probleeme märkama ja lahendama. Nii annad lapsele kindlustunde, et igale olukorrale on lahendus.
- Tegutse koos lastega ja õpeta neile ühistegevuse põhimõtteid: üksteisega arvestamist.
- Hinda ja väärtusta protsessi, mitte tulemust. Alati saab kiita tubli tulemuse eest, kuid loovuse seisukohalt on tähtis märgata tegutsemise rõõmu ja seda hinnata.

Erinevate tehnikate kasutamine lasteaia kunstõpetuses annab lastele võimaluse tunda rõõmu loovast eneseväljendamisest, lisaks sellele areneb nende koordinatsioon, silma ning käe koostöö. Tänapäeval on saadaval mitmesuguseid kunstimaterjale, kuid lasteaias tuleb enamasti kasutada lihtsamaid ja odavamaid materjale, mis võivad anda samuti väga huvitavaid tulemusi.

- Lastele on vaja tutvustada erinevaid võimalusi ja vahendeid, mis kõik viivad sama tulemuseni. Näiteks tähtede õppimisel näitan, kuidas tähe kujutist saab moodustada kivikestest, okstest, samblast, liivast jne.
- Laps saab joonistada, värvida ja maalida nii vasaku kui parema käega, samuti mõlema käega korraga. Võib proovida joonistamist, silmad kinni.
- Rebimine, lõikamine ja kleepimine on tegevused, mis meeldivad igas vanuses lastele. Kleepetöös saab suurepäraselt ära kasutada kõikvõimalikke materjale alates ajakirjade klantspiltidest kuni õmblustööst järelejäänud riidetükkideni.
- Kunstitegevuse läbiviimisel on olulisteks märksõnadeks nii rahvakultuur kui ka loodushoid. Rahvalooming on lähedane lapse psüühikale. Rahvakunsti täpne, lihtne rütm ja dekoratiivsus rõõmustab last ja äratab temas fantaasiat, ergutab katsetama oma loomingus. Sellest inspireerituna saavad lapsed teha väga erinevates tehnikates töid- põimida, punuda, tikkida, õmmelda, joonistada ornamentikat ja erinevaid mustreid, maalida, trükkida. Rahvuslik käsitöö kuulub eesti rahva ellu kui vana kultuuripärand ja on igati väärt, et teda sellisena hoida.
- Erinevate kunstitehnikate kaudu saab õpetada ka loodushoidu: maalimine poriga, meisterdamine jääkmaterjalist, kuivatatud taimedest kaartide valmistamine, õlgedest või heintest jõulukaunistuste meisterdamine jne.

Esitan nüüd konkreetseid näited eritehnikatest, mida olen lastega kunstitegevuste läbiviimisel kasutanud (sõejoonistus, vahapeits, niiditrükk, värvitud hapukoorega maalimine, peberpatika, käsitrükk, märjaks pritsitud viltpliiats, täpimine, diatüüpia, liimipilt, tilgatrükk, rasvakriidipildi kraapimine, marmoreerimine, päikeseprint, nõõritrükk, linoollõige, trükkimine maalriteibi abil, kliistritõmmis, soolatehnika, tekstiilmaal anillinvärvidega).

Lapsed on omalaadsed kunstnikud, nende looming on omanäoline. Imetegelased, kes ilmuvad laste töödes paberile, on selge märk täiskasvanute mahajäämusest loovuse vallas